

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Fremsendt pr. e-mail til: strafferetskontoret@jm.dk

26. januar 2015

Vedrørende høring over betænkning nr. 1549/2014 om afhøring af forurettede før tiltalte i straffesager - sagsnr. 2014-731-0045, dok. 1424470

Foreningen Joan-Søstrene har den 18. december 2014 modtaget ovennævnte betænkning til høring.

Joan-Søstrene, som i snart 40 år har rådgivet kvinder udsat for vold, voldtægt, incest og sexuel chikane, er som udgangspunkt positive overfor den foreslåede ordning, som må ses som en styrkelse af forurettedes retsstilling.

Vedrørende betænkningens kapitel 3, punkt 4, tredje sidste afsnit (s. 26) er Joan-Søstrene af den holdning, at forurettede bør tillægges partsstatus i straffesager.

Hvad angår betænkningens kapitel 3, punkt 5.1.2 (s. 29) finder Joan-Søstrene det væsentligt at påpege, at praksis på dette område fraviger lovteksten. Det fremgår af Retsplejelovens § 741 b, stk. 2, 2. pkt., at politiet i disse sager kun må afhøre forurettede uden bistandsadvokatens tilstedeværelse, hvis forurettede anmoder herom. Det er dog Joan-Søstrenes erfaring, at det i praksis desværre jævnligt foregår således, at politiet foretager en såkaldt "for-afhøring" af forurettede, inden en bistandsadvokat overhovedet er indkaldt – eller muligheden for at få beskikket en sådan er omtalt over for forurettede.

Der henvises i den forbindelse også til Rigsadvokatens svar til Gadejuristen af 3. september 2013, hvoraf det fremgår, at det efter Rigsadvokatens opfattelse er tilladt politiet at stille uopsættelige spørgsmål til forurettede og foretage nødvendige efterforskningsskridt, *før* bistandsadvokaten er kommet til stede. Det fremgår videre af dette brev, at politiets "for-afhøring" kan "dreje sig om oplysninger, der er nødvendige for stillingtagen til, om der foreligger et anholdelsesgrundlag. Der vil således kunne være tale om en udspørgen, der ikke er helt kort..." (brevet ligger i sin helhed på Joan-Søstrenes hjemmeside www.joan-soestrene.dk).

I praksis udmøntes dette ved, at forurettedes anmeldelse slet ikke betragtes som modtaget - og følgelig heller ikke er registreret som anmeldelse - før efter en "for-afhøring", som finder sted uden bistandsadvokat.

Joan-Søstrene opsøges jævnligt i rådgivningen af kvinder, der har forsøgt at indgive en politianmeldelse om voldtægt eller voldtægtsforsøg, men efter en sådan "for-afhøring", hvortil der ikke er tilkaldt bistandsadvokat eller fremsat tilbud om en bistandsadvokat, simpelthen er blevet afvist, uden at politianmeldelsen er blevet registreret som sådan. Denne praksis finder Joan-Søstrene problematisk og i strid med loven.

Strafferetsplejeudvalget foreslår i betænkningen, at ordningen med afhøring af forurettede i retten før den eller de tiltalte afhøres afgrænses til forurettede, der har fået en bistandsadvokat beskikket under sagens behandling i retten efter retsplejelovens § 66 a. Joan-Søstrene bifalder denne afgrænsning, idet en bistandsadvokat kan støtte og vejlede forurettede med rådgivning, således at forurettede kan træffe det rette valg.

Joan-Søstrene finder dog anledning til at understrege, at en vigtig forudsætning for, at ordningen kan fungere, er, at alle forurettede, der er omfattede af anvendelsesområdet for retsplejelovens kapitel 66, har en bistandsadvokat.

Som praksis er på nuværende tidspunkt, er der desværre for mange forurettede, der ikke får beskikket en bistandsadvokat, og i forbindelse med politiets pligt til at vejlede forurettede om beskikkelse af bistandsadvokat er Joan-Søstrenes erfaring, at politiets vejledning tit er mangelfuld.

Joan-Søstrene oplever desværre alt for ofte, at de kvinder, vi modtager i rådgivningen, ikke er blevet rådgivet korrekt om, at de har ret til en bistandsadvokat og hvad ordningen i øvrigt indebærer. Ofte er kvinderne endda negativt indstillede overfor idéen om at få beskikket en bistandsadvokat, idet de hos politiet end ikke har fået oplyst, at de ikke selv skal betale for advokatens bistand.

Derfor mener Joan-Søstrene, at beskikkelse af bistandsadvokat skal være obligatorisk for samtlige forurettede omfattet af anvendelsesområdet for retsplejelovens kapitel 66 a. Dette er forudsætningen for, at den foreslåede ordning om afhøring af forurettede før tiltalte kan fungere, idet mange forurettede end ikke vil få muligheden for at vælge at blive afhørt før tiltalte, alene fordi de ikke er blevet tildelt en bistandsadvokat. Joan-Søstrene finder, at der således vil blive tale om forskelsbehandling, idet man vil komme til at udelukke mange forurettede fra at få gavn af ordningen.

I forbindelse med den nyligt afholdte høring om voldtægt ved Folketingets Retsudvalg den 3. december 2014 redegjorde Professor Flemming Balvig for sin forskning, der viser, at domfældelsesraten forøges fra 32% til det dobbelte - 63% - hvis kvinden har fået beskikket en bistandsadvokat (kilde: Rapporten "Voldtægt der anmeldes..." af december 2010, del VI, s. 52). Disse tal understreger kraftigt vigtigheden af, at forurettede, der er omfattet af anvendelsesområdet for retsplejelovens kapitel 66 a, får beskikket en bistandsadvokat.

Joan-Søstrene er i øvrigt ikke uenige i, at ordningen foreslås som en tilvalgs-/fravalgsordning, idet det må formodes, at ikke alle forurettede vil have gavn af eller lyst til at overvære tiltaltes forklaring.

Vedhæftet findes til orientering en folder om Joan-Søstrene og vores arbejde. Måtte dette hørings svar give anledning til spørgsmål, står vi naturligvis til rådighed.

Med venlig hilsen

Joan-Søstrene

JOAN-SØSTRENE RÅDGIVNING & OPLYSNING OM OVERGREB PÅ KVINDER

C/O DANNER
NANSENSGADE 1
1366 KØBENHAVN V TELFON: +45 3314 7484 WWW.JOAN-SOESTRENE.DK

ÅBNINGSTIDER: Mandag og torsdag kl. 18.00 - 20.30 Gratis og anonym rådgivning og samtale til kvinder udsat for vold, voldtægt incest og sexuel chikane. Rådgivningen har åbent for personlige og telefoniske henvendelser.